

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

**Факультет Логістики
Кафедра Менеджменту та військового господарства**

**СИЛАБУС
З дисципліни: Фінанси**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 Управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 073 Менеджмент

Харків

Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	Гончаренко Наталя Григорівна
Наукова ступінь	кандидат економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент
Місце роботи	Національна академія Національної гвардії України
Адреса кафедри	м. Харків, Майдан Захисників України, 3
Контакти	
E-mail	economica333@ukr.net
Консультації	
Час	15.30-17.30 за графіком консультацій
Місце	ауд. 602

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Цикл професійної підготовки	
Блоків змістових модулів – 3	Спеціальність: 073 Менеджмент	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 14		2-й	2-3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
(назва)		3-й	4,5,6-й
Загальна кількість годин - 150	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції	
		28 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		46 год.	14 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		74 год.	124 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни: Предметом курсу є вивчення питання сукупності фінансових відносин з приводу розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту на рівні підприємств та держави в цілому.

Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами: дисципліна формує вихідні положення для вивчення дисциплін «Бухгалтерський облік», «Економіка підприємства», «Міжнародна економіка».

Мета та завдання навчальної дисципліни формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення та системи знань щодо загальних закономірностей розвитку сучасних фінансових і грошово-кредитних відносин суспільства з приводу розподілу і перерозподілу ВВП.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

Знати:

принципи та форм організації сучасної грошово-кредитної системи;
особливості вітчизняної та зарубіжних ринкових моделей грошей і кредиту;

характеристики ринку позичкових капіталів, грошового обігу, банків та банківської діяльності;

Уміти:

вільно орієнтуватися в теоретичних та практичних проблемах грошово-кредитного характеру;

аналізувати поточну ситуацію на вітчизняному та зарубіжному грошово-кредитному ринку;

прогнозувати майбутній розвиток грошово-кредитних відносин;

обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань монетарного характеру тощо.

3. Зміст навчальної дисципліни (анотація навчальної дисципліни).

Вивчення даного курсу дає можливість здобувачам вищої освіти опанувати питання, що характеризують сутність і роль фінансових відносин, розглянути особливості формування та використання фінансових ресурсів держави.

Основними завданнями дисципліни є вивчення основ фінансових відносин в сучасних умовах господарювання економіки країни, фінансової системи та фінансового механізму, формування та розподіл державних фінансів, організації та функціонування державних фінансів та фінансової системи країни.

4. Календарно-тематичний план вивчення дисципліни.

Орієнтовна дата	Назва модулів і тем	Форми організації навчання, вид навчальних занять кількість годин						Завдання для самостійної роботи
		денна			заочна			
		Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота	Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота	
Блок змістовний модуль 1. Теоретичні засади фінансів держави								
	Змістовний модуль 1. Фінанси, їх структура і функції	2	2	4			8	
	Змістовний модуль 2. Державні фінанси.	2	2	4	2		8	
	Змістовний модуль 3. Фінансова система та фінансовий механізм	2	2	4	2		8	
	Змістовний модуль 4. Фінансова політика	2	2	4	2	4	8	
	Змістовний модуль 5. Фінансова безпека.	2	2	4			8	
Модульний контроль за блоком змістовних модулів 1								
	Теоретичні засади фінансів держави		2					
Блок змістовних модулів 2. Формування та розподіл державних фінансів								
	Змістовний модуль 6. Податкова система	2	2	6			10	
	Змістовний модуль 7. Бюджетна система	2	4	6	2	4	8	
	Змістовний модуль 8. Бюджетний дефіцит	2	2	6			10	

	Змістовний модуль 9. Державний кредит	2	2	6			10	
Модульний контроль за блоком змістовних модулів 2								
	Формування та розподіл державних фінансів		2					
Блок змістових модулів 3. Фінансовий ринок								
	Змістовний модуль 10. Поняття та функції фінансового ринку	2	2	6	2		10	
	Змістовний модуль 11. Грошовий ринок	2	4	6	2	4	8	
	Змістовний модуль 12. Ринок цінних паперів	2	4	6			8	
	Змістовний модуль 13. Державний кредит.	2	4	6			10	
	Змістовний модуль 14. Страхування.	2	4	6			10	
Модульний контроль за блоком змістовних модулів 3								
	Фінансовий ринок		2					
	Залік					2		

5. Самостійна робота.

Перелік тем, які здобувач повинен вивчити самостійно (з рекомендованою літературою).

1. Фінансова система як об'єкт управління.
2. Державні фінанси та їх ланки.
3. Складові фінансів суб'єктів господарювання.
4. Структурні складові фінансового ринку.
5. Роль міжнародних фінансів у розвитку інших складових фінансової системи держави.
6. Фінансова політика на сучасному етапі.
7. Зв'язок фінансів населення з іншими складовими фінансової системи.
8. Джерела формування доходів населення.
9. Функція споживання, функція заощадження.
10. Рівень заощаджень населення.
11. Сутність, види та економічне призначення фінансових інструментів.
12. Види та класифікація цінних паперів.
13. Первинний та вторинний ринок цінних паперів.
14. Фінансові посередники.
15. Роль НБУ на ринку цінних паперів.
16. Стан та перспективи розвитку фінансового ринку України.
17. Перетворення заощаджень на інвестиції.

Вказівки до самостійної роботи.

Самостійну роботу необхідно розпочинати ще до початку лекції та розбивати її на декілька етапів. Перший - при підготовці до майбутньої лекції. Другий - після її вивчення та опрацювання рекомендованої літератури. Третій – із запропонованих питань на самостійне вивчення обрати одне із питань і самостійно підготувати доповідь або повідомлення, допускається та корисним буде використання додаткової літератури за темою, яку здобувачі вищої освіти обирають самостійно із періодичної літератури або з Інтернет джерела. При цьому обов'язково дотримуючись визначеного питання, з обов'язковим посиланням на автора та джерело.

Організацію самостійної роботи бажано починати з підготовки до лекції. Для цього за допомогою системи дистанційного навчання корисно ознайомитись з назвою теми та питань лекції і якщо вони мають взаємозв'язок із раніше вивченими дисциплінами, освіжити в пам'яті визначення основних категорій та понять, які будуть використовуватися в темі майбутньої лекції.

На кожній лекції викладач надає здобувачам вищої освіти перелік рекомендованої до опрацювання літератури, яку потім вони повинні переглянути та опрацювати. Для цього необхідно в часи, що відведені на самостійне вивчення уважно переглянути потрібний розділ, відзначити для себе глави, сторінки, абзаци, місця, що стосуються теми, що вивчається або питання. Після цього уважно прочитати матеріал або цілком, або визначені місця, осмислюючи суть висловлених там поглядів, основних положень.

Визначене і прочитане доцільно закріплювати конспектуванням, що упорядковує в свідомості матеріал, що вивчається. Конспект - це короткий, але досить повний виклад прочитаного матеріалу, відповідно до його внутрішньої логічної структури.

У конспекті повинні бути виділені питання і підпитання, які чітко розкривають суть теми, що викладається. Виклад в конспекті змісту теми повинен бути вільним, але з окремими дослівними виписками і цитатами, схемами, графіками, таблицями і формулами.

Схема конспекту:

- указати прізвище, ініціали автора і повну (без скорочень) назву видавничого джерела;
- указати дату виходу в світ, місце, назву видавництва;
- дати коротку історичну довідку про видавничу роботу, про мету її написання автором;
- зміст викладати своїми словами, стисло, узагальнюючи основні положення, цілком (дослівно) виписуючи лише визначення, найбільш важливі положення, формули, графіки, схеми;
- залишати досить широкі поля для подальших нотаток.

Зміст самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання:

6. Політика курсу та оцінювання.

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними.

7. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) здійснюється відповідно до Положення „Про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) за кредитно-модульною системою в Академії ВВ МВС України”.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

оцінки			Критерії
за шкалою ECTS	за національною шкалою	за шкалою Академії	
A "Відмінно"	Відмінно	90 – 100	Слухач (курсант, студент) виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B "Дуже добре"	Добре	82 – 89	Слухач (курсант, студент) виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
C "Добре"		75 – 81	Слухач (курсант, студент) виявив у цілому добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку незначних помилок; опрацював основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичні знання з дисципліни; здатний самостійно використовувати та поповнювати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності.
D "Задовільно"	Задовільно	66 – 74	Слухач (курсант, студент) виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.
E "Достатньо"		60 – 65	Слухач (курсант, студент) виявив мінімальні знання основного навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значні помилки у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX	Незадов	35 –	Слухач (курсант, студент) має значні прогалини в

оцінки			Критерії
за шкалою ECTS	за національною шкалою	за шкалою Академії	
"Незадовільно"	ільно	59	знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; припускає принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F "Незадовільно"		1 – 34	Слухач (курсант, студент) не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

8. Рекомендована література.

1. Савлук М.І та інші Гроші та кредит: Підручник / М.І.Савлук, А.М.Мороз, М.Ф. Пудовкіна та ін.; За заг. Ред.. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ.
2. Гончаренко Н.Г. Гроші та кредит: Словник / Н.Г.Гончаренко.- Х.: Акад. ВВ МВСУ, 2012 (59 с.).
3. Близнюк О.П. Фінанси: Навч. Посіб./ О.П.Близнюк, Л.І.Лачкова, В.І.Оспищев та ін.; За ред. В.І.Оспищева.- К.: Знання, 2006. – 415.
4. Фінанси: Курс для фінансистів: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / За ред. В.І. Оспищева. - К.- 2008. - 567 с.
5. Фінанси: підручник. / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. - 2-ге вид. переробл. і доповн. - К. : Знання, 2012. - 687 с.
6. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посібник. - 2-ге вид., доп. і перероб / В.М. Опарін. - К.: КНЕУ.- 2002.- 240 с.
7. Про Положення про Міністерство фінансів України Указ, Положення від 08.04.2011 № 446/2011 Офіційний вісник Президента України від 20.04.2011 2011 р., № 11, стор. 45, стаття 610 <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/446/2011/card6#Public>
8. Державна фіскальна служба України / Офіційний портал <http://sfs.gov.ua>
9. Кириленко О.П. Фінанси (Теорія та вітчизняна практика): Навч. Посібник / О.П. Кириленко. - Тернопіль: Економічна думка.- 2000.- 212 с.
10. Теорія фінансів: підручник / Юхименко П.І., Федосов В.М., Лазебник Л.Л. та ін.; за заг. ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 576с.

9. Питання до підсумкового контролю.

- 1.Фінанси та їх роль в соціально-економічному розвитку.
2. Функції фінансів.
4. Фінансова політика та інструменти її проведення.
5. Фінанси та їх роль в соціально-економічному розвитку.
6. Функції фінансів.

7. Фінансова система та її складові.
8. Фінансова політика та інструменти її проведення.
9. Наведіть характеристику суб'єктів фінансових відносин.
10. Визначте роль фінансів у соціально-економічному розвитку країни.
11. Що розуміють під фінансовими ресурсами?
12. Які активи належать до фінансових?
13. Поняття та історія розвитку фінансового господарства.
14. Походження терміну «фінанси».
15. Державні доходи.
16. Державні витрати .
17. Необхідність та сутність фінансів
18. Моделі фінансових відносин у суспільстві
19. Функції та роль фінансів
20. Структурна будова та засади функціонування фінансової системи
21. Призначення і специфічні ознаки сфер та ланок фінансової системи
22. Управління фінансовою системою
23. Суть фінансової системи
24. Характеристика сфер і ланок фінансової системи України
25. Організаційні основи функціонування фінансової системи
26. Фінансова система як об'єкт управління.
27. Державні фінанси та їх ланки.
28. Складові фінансів суб'єктів господарювання.
29. Структурні складові фінансового ринку.
30. Роль міжнародних фінансів у розвитку інших складових фінансової системи держави.
31. Фінансова політика на сучасному етапі.
32. Сутність і склад державних фінансів.
33. Організація фінансової діяльності держави
34. Державний бюджет
35. Державні доходи
36. Державні видатки
37. Фінанси населення.
38. Фінанси підприємства.
39. Державні фінанси.
40. Державний борг.
41. Обслуговування державного боргу.
42. Фінансова система та фінансовий механізм.
43. Сутність та функції фінансів.
44. Державний кредит.
45. Бюджетна система.
46. Доходи та видатки державного бюджету.
47. Управління доходами державного бюджету.
48. Податкова система.
49. Види податків, що сплачуються підприємцями.
50. Страхування: поняття, види та особливості організації.